

Raadsinformatiebrief

Datum	16 juli 2019	Zaaknummer	1948772137
		Portefeuille	Werk, jeugd en cultuur, dienstverlening en bedrijfsvoering M.H.B. Roozendaal
Onderwerp	Verkenning bestuurlijke vorm WSD / WVS NOB		

Behandeling in commissie

Niet van toepassing

Kennisnemen van:

In de Commissievergadering M&M, juni 2018, is de toezegging gedaan om antwoord te geven op de ingediende motie over Verkenning bestuurlijke vorm WSD/WVS/NOB. Middels deze motie is het College verzocht om scenario's te schetsen ten aanzien van deelname in WSD, WVS NOB of een andere bestuurlijke samenwerkingsvorm en de Raad voor 01-01-2020 hierover te informeren.

Aanleiding

Op dit moment lopen er twee intensieve trajecten inzake de toekomst- en doorontwikkeling van de beide SW bedrijven, WVS NOB / IBN en de WSD.

Bestuurlijke opdracht - Partnership gemeenten en IBN

De gemeenten Bernheze, Boekel, Boxmeer, Cuijk, Grave, Landerd, Meierijstad, Mill en Sint Hubert, Oss, Sint Anthonis en Uden kennen een lange succesvolle samenwerking met IBN als uitvoeringsorganisatie van de Wet Sociale Werkvoorziening. In december 2016 hebben de gemeenten en IBN een bestuurlijk convenant gesloten in het kader van de Participatiewet. In het convenant is beschreven dat in 2020 een besluit zal worden genomen over het vervolg van het partnership vanaf 2021.

Op 1 juli 2019 is er een bestuursopdracht vastgesteld voor deze toekomstverkenning van het partnership gemeenten en IBN vanaf 2021. Op basis van deze bestuursopdracht heeft een ambtelijke werkgroep opdracht gekregen om uiterlijk 1 april 2020 de strategie en opdracht voor het partnership uit te werken en ter besluitvorming voor te leggen aan het bestuurlijk overleg. Dit moet ertoe leiden dat de bestuurlijke besluitvorming (colleges en gemeenteraden) en adviestrajecten met cliëntenplatforms, ASD'en en de ondernemingsraad van IBN uiterlijk 1 oktober 2020 zijn afgerond. Daarmee zijn gemeenten en IBN in staat om vóór 1 januari 2021 de nieuwe strategie en opdracht van het partnership te implementeren.

Om tot input voor de bestuurlijke opdracht te komen is er op 17 april 2019 een informeel bestuurlijk overleg van gemeentelijke bestuurders gehouden en heeft er op 29 mei 2019 een werksessie plaatsgevonden van het bestuurlijk overleg en de leden van de ambtelijke stuurgroep. De resultaten zijn verwerkt in de bestuurlijke opdracht.

Eindevaluatie prototypes – gemeenten en WSD

In december 2016 heeft het DB en AB van WSD ingestemd met de notitie van de Commissie Participatie naar Vermogen (PnV) inzake de koers van WSD, 'van transitie naar transformatie'. In het voorjaar van 2017 hebben alle gemeenten een keuze gemaakt voor één van de drie prototypes; Meierijstad en Haaren kozen voor 'Het Participatiebedrijf', Vught voor het 'Cafetariamodel' en Best, Boxtel, Nuenen, Oirschot, Oisterwijk, Son en Breugel en St. Michielsgestel voor de '3D Ketensamenwerking'. De eindevaluatie van de prototypes is gepresenteerd op 26 juni jl. - de diepte-interviews met stakeholders vinden op dit moment plaats.

De tien deelnemende gemeenten hebben met WSD het zogenaamde Transitiearrangement afgesproken. Dit arrangement houdt in dat het beschikbare Participatiebudget nieuwe doelgroep (voorheen instroom SW en Wajong Werkregeling) wordt benut bij WSD voor het begeleiden van inwoners die met loonkostensubsidie aan het werk zijn. Afgesproken is dat dit Transitiearrangement wordt gecontinueerd tot het besluit inzake de koers WSD wordt geëffectueerd.

Middels de RIB van april 2019 is de besluitvormingsprocedure gecommuniceerd. Een afvaardiging van bestuurders en betrokken ambtenaren (van gemeenten en WSD) zijn betrokken bij het opstellen van een notitie, die in het najaar van 2019 tijdens een raadsinformatiebijeenkomst voor alle raden gepresenteerd en besproken wordt. In het voorjaar van 2020 zal de notitie met zienswijzen ter besluitvorming voorgelegd worden aan het Algemeen Bestuur.

Kernboodschap

Beide toekomstscenario's werken toe naar de implementatie van dienstverlening, gebaseerd op solidariteit van de deelnemende gemeenten.

De gemeente Meierijstad heeft bij de ontwikkeling van de toekomstscenario's nog een aantal extra uitdagingen:

- De samenwerking met de gemeente Boekel en Bernheze op het gebied van Sociale Zaken;
- De deelname in twee gemeenschappelijke regelingen;
- Zo efficiënt mogelijk inzetten van de (afnemende) middelen op het gebied van de Participatiewet;
- Keuze voor de integrale intake, 1 plan – 1 gezin – 1 regisseur;
- Geen gebiedsbeperkingen – geen gemeentegrenzen;
- Van beide Gemeenschappelijke Regelingen is de gemeente eigenaar.

In de uitwerking van het toekomstscenario wordt uitdrukkelijk meegegeven dat we voor de nieuwe taken en doelgroepen niet gebonden zijn aan één organisatie en dat er geen nieuwe taken in de gemeenschappelijke regeling ondergebracht worden. Tevens is de uitdrukkelijke wens vanuit de Raad meegegeven dat er geen gebiedsbeperking meer zal gelden.

Participeren in Meierijstad – ‘het Participatiebedrijf’

De gemeente Meierijstad heeft belang bij het in stand houden en verder ontwikkelen van de bestaande infrastructuur van zowel WSD en IBN. Zowel de WSD als de IBN zijn gewaardeerde en waardevolle gemeentelijke samenwerkingsverbanden op het gebied van arbeidsparticipatie en beide zijn belangrijke partijen in de uitvoering van de Participatiewet.

De gemeente Meierijstad streeft naar een samenwerking van IBN en WSD als ‘Participatiebedrijf’ – een intensieve samenwerking die als een paraplu boven de twee gemeenschappelijk regelingen wordt ingericht onder één gemeenschappelijke naam. Middels het ‘Participatiebedrijf’ – Participeren in Meierijstad (PIM) - wordt een gelijke dienstverlening voor alle inwoners van Meierijstad gerealiseerd en worden de middelen zo effectief en efficiënt mogelijk ingezet in en door één samenwerkende organisatie.

IBN en WSD hebben onder de vlag van Meierijstad op een aantal gebieden al een stevige samenwerking neergezet: Groenbestek, Pilot Textielinzameling, Communicatie, Pilot voor VSO naar Beschut in samenwerking met het HUB, UWV en Unik. Beide SW bedrijven zijn enthousiast om als paraplu op het gebied van de doelmatigheid intensief samen te gaan werken – “Participeren in Meierijstad”.

Kanttekeningen

Om een goede afweging te kunnen maken tussen de verschillende scenario's, is er ook inzicht nodig in de kosten van uittreding uit de Gemeenschappelijke Regeling. Eén van de scenario's die in de motie worden aangegeven, is het uittreden uit één van de twee gemeenschappelijke regelingen.

Participatie WSD

Vanuit Meierijstad hadden ultimo 2018 ca. 380 personen een SW dienstverband bij WSD. Dit zijn mensen vanuit de voormalige gemeenten Schijndel en Sint Oedenrode.

Ultimo 2018 heeft Meierijstad ongeveer 75 personen vanuit de PW in een dienstverband met loonkostensubsidie werken bij WSD.

Participatie IBN

Vanuit Meierijstad hadden ultimo 2018 266 personen een SW-dienstverband bij IBN. Dit zijn de mensen vanuit de voormalige gemeente Veghel.

Ultimo 2018 heeft Meierijstad 40 personen vanuit de PW in een dienstverband met loonkostensubsidie werken bij IBN.

Consequenties ten aanzien van de SW medewerkers

Bij uittreding uit één van de twee gemeenschappelijke regelingen ontstaat er onzekerheid en onrust voor de personen die een dienstverband hebben bij één van beide SW bedrijven. Het menselijk aspect voor de mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt mag zeker niet onderschat worden.

Van belang is dat een besluit van de gemeente Meierijstad om uit te treden uit de GR geen ontslaggrond is voor de betreffende SW medewerkers. Dat betekent dat de mensen met een SW dienstverband in dienst blijven van de SW bedrijven en dat de loonkosten, maar ook de kosten van begeleiding en infrastructuur doorlopen tot de laatste WSW-er is uitgestroomd.

Iets dat 25 tot 30 jaar gaat duren.

Consequenties ten aanzien van de nieuwe doelgroepen Participatiewet

In het geval dat Meierijstad uittreedt bij de WSD, vindt er geen instroom meer plaats van mensen vanuit de Participatiewet (PW). Aangezien het grootste deel van de PW-medewerkers een dienstverband voor bepaalde tijd heeft bij de WSD, zal hun contract niet verlengd worden. Dit leidt tot een snelle afbouw (binnen een jaar) van de ca. 75 WSD dienstverbanden. Daarnaast worden er in de toekomst ook verder geen reïntegratiediensten meer afgenomen door Meierijstad bij WSD.

Anders dan bij WSD valt de uitvoering van de PW niet onder het Werkvoorzieningschap, maar betreft dit rechtstreekse afspraken tussen IBN en de gemeenten in de regio Noordoost Brabant. In de berekening van de uittreding uit het Werkvoorzieningschap wordt ervan uitgegaan dat de plaatsingen in PW dienstverbanden voortgezet kunnen worden.

Consequenties voor de solidariteit en het voortbestaan van de SW bedrijven

Bij uittreding uit één van de twee gemeenschappelijke regelingen ontstaat er onzekerheid en risico voor deelnemende gemeenten op het gebied van de solidariteit alsmede het voortbestaan en de instandhouding van de infrastructuur van de SW bedrijven.

De SW bezetting van Meierijstad is ruim 11% van de totale SW bezetting van IBN.
De SW bezetting van Meierijstad is bijna 22% van de totale WSW-bezetting van WSD.

Na uittreding verliest Meierijstad de zetels in het bestuur van de WSD en heeft verder geen invloed meer op strategie en beleid van de WSD.

Na uittreding verliest Meierijstad haar zetel in het Bestuur van het Werkvoorzieningschap en heeft verder geen invloed meer op de strategie en beleid van IBN.

Communicatie

Bij beide trajecten wordt ingezet op goede communicatie en voorlichting.

Participatie

Het bestuurlijk besluitvormingsproces en de lopende trajecten worden in nauw overleg met de cliëntenplatforms, ASD'en en de ondernemingsraden vorm en inhoud gegeven. Deze adviesraden worden nadrukkelijk betrokken en tijdig geïnformeerd.

Duurzaamheid

Door de invoering van de Participatiewet met ingang van 1 januari 2015 is de instroom in de Sociale Werkvoorziening (SW) gestopt. Hierdoor beraden de deelnemende gemeenten in de Gemeenschappelijke Regelingen (GR) zich, zowel aan de kant van de WSD als aan de kant van IBN, over een gewenste rol en positie van de WSD en IBN in het Sociale Domein.

Financiën

Uitgangspunten en berekening kosten uittreden Meierijstad uit de GR WSD

In de financiële doorrekening is uitgegaan van een aantal technische uitgangspunten.

Het totaal aan loonkosten die de gemeente Meierijstad voor de Wsw medewerkers moet betalen bedraagt naar verwachting € 115 mln. In de eerste 10 jaar gaat het om ca. € 65 mln.

De gemeente Meierijstad ontvangt een rijksbijdrage Wsw die ingezet kan worden om deze loonkosten gedeeltelijk te dekken.

De kosten van de infrastructuur en begeleidingsorganisatie van WSD bedraagt conform de begroting 2019 € 18,1 mln. Het aandeel van Meierijstad is 22%. Met toepassing van de in art. 48 van de GR WSD genoemde afbouwregeling is de bijdrage van Meierijstad aan de afbouw in totaal ca. € 11,9 mln.

Uitgangspunten en berekening kosten uittreden Meierijstad uit de GR WVS NOB

Ten opzichte van de WSD wijkt de berekening af op de volgende onderdelen:

- Meierijstad compenseert de loonkosten voor een percentage dat gelijk staat aan de verhouding Wsw-subsidie – loonkosten in het jaar van uittreden;
- In de GR is alleen Wsw geregeld, niet de PW – uitgangspunt is de PW plaatsingen voortgezet worden;
- Aangezien de Wsw-ers in dienst blijven van IBN en er compensatie plaatsvindt, is voortzetting van de activiteiten mogelijk en zou dat niet hoeven leiden tot frictie, hergroepering en of reorganisatiekosten;
- Door uittreding vervalt de aanspraak op het eigen vermogen van het Werkvoorzieningsschap – het eigen vermogen van het Werkvoorzieningschap bedraagt eind 2018 € 27,4 mln en het aandeel Meierijstad € 1,4 mln.

Het totaal aan loonkosten voor de Wsw-medewerkers uit de gemeente Meierijstad bedragen naar verwachting ruim € 92 miljoen. In de eerste 10 jaar gaat het om € 51 mln.

De compensatie die gemeente Meierijstad betaalt voor deze kosten (86%) bedraagt in totaal ruim € 79 mln. In de eerste 10 jaar gaat het om € 43,7 mln. Hiervoor kan zij de rijksbijdrage inzetten.

In geval van compensatie zullen de desintegratiekosten ten behoeve van frictie, hergroepering en reorganisatie nihil zijn.

Het vermogensverlies bij uittreding van Meierijstad is berekend door uit te gaan van het aantal gesubsidieerde medewerkers. Het aandeel van Meierijstad bedraagt ultimo 2018 € 3,8 miljoen. Het aandeel in de stille reserve (het verschil tussen de waardering van de deelneming in IBN op verkrijgingsprijs en netto vermogenswaarde) bedraagt € 3,0 mln.

Planning

Rond maart / april 2020 zullen beide toekomstscenario's over de rol en positie van WSD en IBN ter besluitvorming voorgelegd kunnen worden, met een basispakket en pluspakket als uitgangspunt. De gemeente Meierijstad zal nog een extra variant verder uitwerken, zijnde 'Het Participatiebedrijf' – een samenwerking van IBN en WSD als paraplu onder één naam.

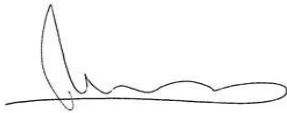
Gedurende het lopende traject worden alle betrokken partijen, adviesraden en cliëntplatforms geregeld betrokken en geïnformeerd.

Hoogachtend,

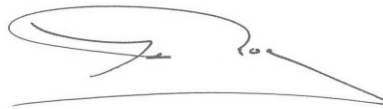
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,

De burgemeester,

drs. M.G.C. Wilms-Wils RA

ir. C.H.C. van Rooij